

prof. dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska
(nauki humanistyczne, językoznawstwo)
Wydział Humanistyczny
PWSZ im. Jakuba z Paradyża
w Gorzowie Wielkopolskim

R e c e n z j a

osiągnięć **dr Lucyny Agnieszki Jankowiak** ubiegającej się o nadanie stopnia **doktora habilitowanego nauk humanistycznych** w dyscyplinie **językoznawstwo**, wykonana na zlecenie Przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Sławistyki PAN w Warszawie Pana prof. IS PAN dra hab. Ryszarda Grzesika, z dnia 11 września 2015 r.

Dr Lucyna Agnieszka Jankowiak jest absolwentką Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, na którym w 1996 roku uzyskała tytuł magistra w zakresie filologii polskiej na podstawie pracy magisterskiej *Prasłowiańskie dziedzictwo leksykalne we współczesnej polszczyźnie ogólnej (na podstawie «Słownika prasłowiańskiego», t. 1-6, przygotowanej pod kierunkiem prof. dra hab. Wojciecha Ryszarda Rzepki (recenzent: prof. dr hab. Bogdan Walczak)*. Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa uzyskała w roku 2004 w Instytucie Sławistyki PAN w Warszawie, na podstawie rozprawy doktorskiej *Słownictwo medyczne Stefana Falimirza. Studium początków polskiej renesansowej terminologii medycznej* (promotor: prof. dr hab. Wojciech Ryszard Rzepka; recenzenci: prof. dr hab. Kwiryna Handke, prof. dr hab. Bogdan Walczak).

Dotychczasowa praca zawodowa dr Lucyny Agnieszki Jankowiak jest związana z Instytutem Sławistyki PAN w Warszawie oraz jego poznańską placówką. Tam rozwijała się naukowo zatrudniona jako adiunkt od 2004 roku. Praca w tej uznanej w środowisku instytucji dała jej możliwość rozwoju naukowego pod opieką znakomitych, cenionych badaczy zjawisk historycznojęzykowych, doświadczonych profesorów i mistrzów.

Aktywność naukowa, organizacyjno-naukowa, wydawnicza. Dr Lucyna Agnieszka Jankowiak wykazuje się wartościowym dorobkiem naukowym, liczącym 27 prac (w tym 25 przeprowadzonych i przygotowanych po obronie doktoratu), a obejmującym: 4 monografie autorskie, 21 artykułów (w tym 5 w druku) oraz 2 recenzje. Sześć z jej artykułów oraz recenzje (z lat 2008 – 2012), o łącznej liczbie 131 ss., zostało opublikowanych w czasopismach znajdujących się w bazie European Reference Index for the Humanities; zaś

kolejne 10 ukazało się bądź znajduje się w druku w periodykach umieszczonych na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitantka wygłosiła referaty na 10 tematycznych konferencjach naukowych międzynarodowych i ogólnopolskich, w tym cyklicznych, by wymienić: Międzynarodową Konferencję Naukową z cyklu „Synchronia i diachronia – zbliżenia i dialogi” realizowaną w Toruniu oraz organizowane przez Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy Kolokwia Językoznawcze „Synchroniczne i diachroniczne aspekty badań polszczyzny”. Wygłoszone referaty odzwierciedlają kierunki badawcze założone przez habilitantkę, a dotyczą leksykografii, terminologii i jej pozycji w leksyku różnych epok, zapożyczeń, a także ostatnio lingwistyki tekstu artystycznego.

Od 1996 roku do 2005 włącznie doktor Lucyna Agnieszka Jankowiak pracowała w zespole badawczym, którego zadaniem było opracowanie i przygotowanie do druku *Słownika gwarowego tzw. Słowińców kaszubskich*. Opracowała hasła na litery K, M, P (połowa), Š, T, U, V, Z, Ž; wykonała także korektę przygotowywanego do druku materiału o objętości ok. 2000 stron. Dr Lucyna Agnieszka Jankowiak w ramach Narodowego Programu rozwoju Humanistyki realizuje wraz z zespołem badawczym od 2012 roku, zaplanowany do 2018 roku, grant Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt. „Słownik Bartłomieja z Bydgoszczy (z lat 1532 i 1544) – wersja polsko-łacińska”. Członkiem tego zespołu badawczego jest od 2006 roku; od grudnia 2014 roku jest również kierownikiem tego projektu.

Reasumując, stwierdzić należy, że dr Lucyna Agnieszka Jankowiak spełnia kryterium istotnej aktywności naukowej, jakie wypełnić powinna osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Ocena wartości dorobku naukowego. Podstawą starań dr Lucyny Agnieszki Jankowiak o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego jest monografia pt. *Synonimia w polskiej terminologii medycznej drugiej połowy XIX wieku (na podstawie «Słownika terminologii lekarskiej polskiej» z 1881 roku)*, stanowiąca osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.).

Dwudzielną monografią pt. *Synonimia w polskiej terminologii medycznej drugiej połowy XIX wieku (na podstawie «Słownika terminologii lekarskiej polskiej» z 1881 roku)*, złożoną z trzech poprzedzonych wstępem rozdziałów analitycznych, zwieńczonych syntetycznym zakończeniem (w części pierwszej) oraz słownika szeregów synonimicznych

(w części drugiej), zawiera wyniki badań nad synonimią w terminologii medycznej (w zakresie nazw chorób) funkcjonującej w polszczyźnie końca XIX wieku. Próbe transdyscyplinarnej, leksykalnej i funkcjonalnej analizy habilitantka przeprowadziła na wyekscerpowanym ze *Słownika terminologii lekarskiej polskiej* wydanego w 1881 roku w Krakowie materiale liczącym 2469 terminów medycznych zebranych w 940 synonimicznych ciągach o różnej rozciągłości – od dwóch jednostek (611 szeregów; 65 %), poprzez trzy - cztery (273 szeregi; 29 %); pięć - sześć (41 szeregów; 4,4 %); siedem - jedenaście (14 szeregów; 1,5 %) do dwunastu jednostek (1 szereg; 1,5 %). Specyfika obszaru badań i wyekscerpowanego ze źródła podstawowego materiału leksykalnego, zakres i metodologia sytuują tę pracę w kręgach językoznawczych, ale – co również jest cenne – w związku z innymi dziedzinami wiedzy, jak szeroko pojęte nauki o społeczeństwie, historia czy kulturoznawstwo. Takie założenia pozwoliły autorce na wielopłaszczyznową interpretację zjawiska synonimii w terminologii medycznej dotyczącej nazw chorób, zaprezentowanej na tle i w kontekście warunków funkcjonowania polszczyzny w 2. połowie XIX wieku ogółem, a szczegółowo procesów jej wejścia (wchodzenia) do szeroko pojętego procesu kształcenia i doskonalenia w zakresie nauk medycznych czy rywalizacji z językami obcymi.

Podjęte badania nad synonimią w zakresie nazw chorób zostały trafnie ujęte w trzech kolejnych rozdziałach studium, w którym habilitantka, kierując się praktyczną zasadą prowadzenia naukowego wyводу od ogółu do szczegółu, scharakteryzowała badaną polską terminologię medyczną na tle warunków jej rozwoju w XIX wieku (ss. 21-81) oraz jej historii od początków kształtowania na terenach etnicznie polskich (ss. 83-140). Prezentując zasoby synonimii w terminologii medycznej polskiej w zakresie nazw chorób, autorka studium dokonała ich szczegółowej analizy strukturalnej i semantyczno-funkcjonalnej oraz źródłowej (ss. 141-256). Analizowane terminy zebrała w alfabetyczno-gniazdowym *Słowniku* liczącym 940 artykułów hasłowych – gniazd (ss. 281-372), zaopatrzonym dodatkowo w indeks alfabetyczny zawartych w nich 2469 jednostek leksykalnych (ss. 373-401). Skrupulatny przegląd prac na temat terminologii ogółem a w szczególności medycznej (funkcjonującej od początków jej istnienia) upoważnił autorkę rozprawy do podjęcia badań nad żywym w leksykalnych zasobach specjalnych zjawiskiem synonimii, tu w zakresie leksyku medycznego. Badanie przeprowadziła na materiale specjalistycznego słownika, o którego ważności w rzeczywistości ostatnich dziesięcioleci XIX wieku (a *de facto* i początkowych następnego stulecia) świadczy cytowany przez autorkę rozprawy wstęp opatrzony datą Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich w Krakowie (w lipcu 1881 roku), w którym podkreślono powody wydania słownika, a także jego wartość. Dzieło to bowiem – jak zaznacza

habilitantka – „nie jest zapisem stanu (obowiązującego, zastanego) polskiej terminologii medycznej w drugiej połowie XIX stulecia, ale propozycją, jak powinna teraz wyglądać terminologia medyczna, m.in. ze względu na (...) szansę na nauczanie medycyny po polsku. Propozycje tę stworzono w oparciu o zastaną terminologię medyczną (naukową i innych warstw, np. profesjolektalną czy ludową) – zarówno dawną, jak i nową – a także tę utworzoną głównie z powodu postępu wiedzy medycznej” (s. 259). Autorzy dzieła z dużą dozą prawdopodobieństwa w pełni świadomie, by rzecz celowo, zestawili w słowniku terminów medycznych nazwy synonimiczne i polisemiczne, o czym świadczy ich bądź co bądź niebagatelny odsetek w analizowanych nazwach chorób, wynoszący 38,1 %, i wysoki odsetek (85,3 %) ciągów synonimicznych ograniczonych do dwóch, a najwyżej trzech terminów. Przeprowadzone przez habilitantkę analizy – strukturalna (w zakresie której zaprezentowała szczegółowo budowę szeregów synonimicznych i wykazała przewagę w nich ciągów złożonych z dwóch lub trzech nazw /łącznie 85,3 %, co wskazuje na dbałość autorów słownika o czytelność i jasność terminologii); semantyczna wraz z przeglądem 209 kwalifikatorów słownikowych (dokonana zgodnie z konstytucją organizmu, z rozróżnieniem chorób jego poszczególnych narządów i zasadniczych układów oraz podziałem etiologicznym, a także przez pryzmat płci i wieku, w ramach której m.in. wykazuje jako dominujące nazwy ogólne chorób określone w 277 ciągach synonimicznych, łącznie 29,5 %, oraz układu nerwowego i narządów zmysłów /łącznie 218 szeregów i 23,2 %); oraz źródłowa (pozwalająca na wskazanie wysokiego stopnia rodzimości analizowanej synonimii w konfrontacji z jednostkami obcymi /łącznie 57 zapożyczeń czyli 2,31 % w zbiorze 2469 terminów, a także stosunku autorów słownika do synonimów źródłowo obcych, o czym świadczy umieszczenie ich w ponad 50 % na końcu ciągu synonimicznego) – prezentowane są i odnoszone konsekwentnie do wyników badań wcześniejszych (np. na materiale zielnika Falimirza) oraz do stanów leksyki medycznej funkcjonującej w dobie staro- i średniopolskiej. Założona przez autorkę prezentacja materiału, zakres dokonanych analiz, konfrontacji wyników badań i wynikających stąd wniosków na tle ogólnohistorycznym – społecznym i politycznym – charakterystycznym dla rzeczywistości XIX wieku na terenach etnicznie polskich sytuuje rozprawę w grupie prac o interdyscyplinarnym charakterze i takiej wartości. Jako cenne w pracy uznać należy również wynikające z przyjętej metodologii pracy syntetyczne zestawienia faktograficzne, ilustrujące rozwój polskiej terminologii medycznej od jej początków po wiek XIX włącznie, oraz statystyczne, odzwierciedlające m.in. zakres badanych zjawisk. Recenzowanej tu monografii przyznać należy wartość znaczącą w rozwoju wiedzy na temat polskiej terminologii medycznej ogółem, a szczególnie jej zasobów

w polszczyźnie końcowych dziesięcioleci XIX wieku. O wartości tej stanowią przede wszystkim i bezsprzecznie:

1) rzetelna podstawa materiałowa i źródłowa, jaką są zasoby opracowanego przez polskich autorów (S. Janikowski, J. Oettinger, A. Kremer) i wydanego w Krakowie w 1881 roku *Słownika terminologii lekarskiej polskiej*, stanowiącego pokłosie prac porządkujących polską terminologię medyczną (będącego niejako reprezentatywnym dla prądów i trendów żywych w kulturze świątłych i wykształconych użytkowników polszczyzny), a także źródła leksykograficzne konfrontatywne (łącznie ponad 40), w tym słowniki lekarskie, medyczne, wyrazów obcych i polszczyzny ogólnej, rejestrujące leksykę od czasów najdawniejszych po XX-wieczną;

2) bogate zaplecze naukowe i erudycyjne rozprawy, jakie stanowi kompletna literatura przedmiotu licząca bez mała 650 tytułów (w tym 114 monografii), odzwierciedlająca m.in. dynamikę i kierunki badań nad słownictwem rodzimym i obcym, terminologią oraz synonimią;

3) adekwatne do założonego celu badań, ich zakresu i bazy materiałowej założenia metodologiczne, odniesione do leksyki i leksykologii, terminu i terminologii oraz zjawiska synonimii, odwołujące się do teorii pola leksykalno-semantycznego oraz statystyki;

4) kompletność i komplementarność językowych i statystycznych analiz, interpretacji zjawisk, a także ich odniesienie diachroniczne do wartości pozajęzykowych i kulturowych;

5) charakterystyczne dla habilitantki zalety jej warsztatu naukowego, którego podstawą jest empiria i akrybia badawcza, pozwalające na odpowiednie formułowanie jedynie pewnych wniosków, będących wynikiem rzetelnych, skrupulatnych analiz materiałowych;

6) istotne wyniki naukowe dotyczące rozwoju i stanu polskiej terminologii medycznej, udokumentowane statystycznie i zestawione tabelarycznie, szczegółowe i ogólne, by przytoczyć dla przykładu kilka:

- „Skalę synonimii w XIX stuleciu (w zakresie nazw chorób) uznać można za umiarkowaną pod względem liczebności składników w szeregu. Z drugiej jednak strony z przeprowadzonych (...) analiz wynika, że budowa szeregów synonimicznych nie jest tym czynnikiem, który wyjaśniałby, dlaczego właśnie te, a nie inne choroby, mają synonimiczne nazwy i synonimia zachowała się przy ich nazywaniu” (s. 157);

- „Zjawisko synonimii dotyczy (...) terminów odnoszących się do nazw chorób wszystkich układów w ciele człowieka” (s. 142); „Różnice w liczbie szeregów w układach wynikają z ogólnej liczebności nazw chorób danego układu, co jest też konsekwencją

poziomu jego skomplikowania, a właściwie poznania w XIX wieku jego budowy i dotyczących go chorób” (s. 173);

- „Udziału 57 zapożyczeń w 54 szeregach nie można uznać za znaczący” (s. 261); „Przekonanie o obcości polskiej terminologii medycznej należy więc odrzucić. Nie przypuszczam bowiem, by analiza innych grup tematycznych w obrębie terminologii medycznej radykalnie zmieniła ten wniosek” (s. 215);

- „Tworząc «terminologię idealną» w S 1881, a potem jeszcze bardziej świadomie w XX wieku (...), nie zdołano jednak uniknąć synonimii, nawet mając świadomość jej zbędności. (...) Niewątpliwie jednak synonimii nie można traktować jedynie jako wady dojrzałego czy cechy kształtującego się systemu terminologicznego, wyrazu jego nieuporządkowania, czy cechy «odchodzącej» danej terminologii. Synonimia jest cechą stałą – ewentualnie o różnym nasileniu (w zależności od okresu rozwoju terminologii)” (s. 270);

- „W XIX wieku nastąpiło porządkowanie polskiej terminologii medycznej. Była to z jednej strony inicjatywa polskich lekarzy z trzech zaborów pod przewodnictwem lekarzy krakowskich, z drugiej – ogólnej tendencji do prac nad terminologiami różnych dziedzin wiedzy, m.in. nauk ścisłych (...), techniki (...) i innych” (s. 257).

Zjawisko synonimii w terminologii naukowej i specjalistycznej było dotychczas analizowane wybiórczo i okazjonalnie, toteż studium dr Lucyny Agnieszki Jankowiak należy traktować jako pierwszą w tym zakresie pracę językoznawczą o charakterze monograficznym. Tę obszerną, dogłębną i wieloaspektową próbę badań nad zjawiskiem synonimii można potraktować jako propozycję kierunku badawczego, jaki należy kontynuować tak w zakresie wybranej przez habilitantkę dziedziny, jaką jest medycyna, jak i innych obszarów działalności naukowej i specjalistycznej człowieka. Wskazane zaś wyżej zalety tej monografii otworzyły jej drogę do trwałego dorobku językoznawstwa w zakresie badań diachronicznych i synchronicznych nad terminologią naukową i specjalistyczną.

Podsumowując. Monografia omówiona i oceniona wyżej a wskazana przez habilitantkę jako osiągnięcie naukowe wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. stanowi osiągnięcie badawcze znaczące w rozwoju wiedzy przede wszystkim i bezsprzecznie językoznawczej, ale też wnoszące wiele do historii czy nauk o społeczeństwie. Habilitantka wskazuje w niej bogactwo terminologii medycznej wyrażanej synonimią w przewodzie o cechach rodzimego słownictwa, jej strukturę, funkcjonalność, adekwatność i poprawność, a także miejsce w leksyku polskim końcowych dziesięcioleci XIX wieku. Prezentuje też metodę badań nad terminologią, uwzględniającą szeroko interdyscyplinarną perspektywę analizy zjawisk językowych. Monografia dr Lucyny

Agnieszki Jankowiak pt. *Synonimia w polskiej terminologii medycznej drugiej połowy XIX wieku (na podstawie „Słownika terminologii lekarskiej polskiej” z 1881 roku) spełnia zatem wymóg znacznego wkładu jej autorki w rozwój językoznawstwa.*

Ocena pozostałego dorobku naukowego. Do istotnych osiągnięć naukowo-badawczych zaliczyć należy również pozostały dorobek naukowy habilitantki, odzwierciedlający jej zainteresowania językoznawstwem historycznym, a dotyczący: 1°) leksykologii, 2°) leksykografii. Pierwszy cykl badań dotyczy terminologii medycznej, drugi zaś słownikarstwa doby średnio- i nowopolskiej. W obszarze badań nad leksyką mieszczą się 2 cykle artykułów. W pierwszym (liczącym 4 publikacje) dr Lucyna Agnieszka Jankowiak odniosła się do: szeregu aspektów funkcjonowania terminologii medycznej w różnych epokach, w tym terminów medycznych o XVI-wiecznej proveniencji, wyekscerpowanych z zielnika Stefana Falimirza *O ziołach i mocy ich* z 1534 roku i skonfrontowanych z zasobami leksyki współczesnej (poz. 1, 4 p. II A; poz. 4 p. II B Wykazu opublikowanych prac naukowych – Zał. nr 4), oraz XVI-wiecznych terminów medycznych w polszczyźnie XVII i pierwszej połowy wieku XVIII (poz. 3 p. II A – Zał. nr 4). Drugi cykl (liczący 5 artykułów) odzwierciedla badania habilitantki nad terminologią medyczną w XIX i początkach XX wieku, zebraną w słownikach specjalistycznych, w tym także nad jej żywotnością w polszczyźnie XX i początków XXI wieku (poz. 5 p. II A; poz. 7, 11, 12, 14 p. II B – Zał. nr 4). W obszarze badań nad leksykografią usytuowane są prace dotyczące słownikarstwa różnych epok – łącznie 4 cykle artykułów (10 publikacji), poświęcone: zasobom leksykalnym zielnika Stefana Falimirza i ich recepcji w słownikach XVI-wiecznych, tj. w słowniku Bartłomieja z Bydgoszczy, w słowniku Jana Mączyńskiego oraz w słowniku Calepina (poz. 2 p. II A; poz. 3, 5 p. II B – Zał. nr 4); spuściźnie leksykograficznej Bartłomieja z Bydgoszczy (poz. 6, 13 p. II B – Zał. nr 4); zasobom XIX-wiecznego *Słownika synonimów polskich* A. S. Krasieńskiego (poz. 6 p. II A; poz. 8 p. II B – Zał. nr 4); zagadnieniom metaleksykografii dotyczącym systemu kwalifikowania w ujęciu diachronicznym (poz. 9, 10 p. II B – Zał. nr 4). Sygnałem nowego cyklu w badaniach prowadzonych przez dr Lucynę Agnieszkę Jankowiak jest dotyczący idiolektu Stefana Żeromskiego artykuł zawierający uwagi wstępne a poświęcony słownictwu medycznemu w twórczości pisarza (poz. 15 p. II B – Zał. nr 4).

Nie sposób nie przywołać w ocenie dorobku habilitantki jej imponującej rozprawy doktorskiej, pracy o znaczącej wartości, a przeprowadzonej na materiale wydanego w 1534 roku zielnika Stefana Falimirza *O ziołach i mocy ich*, „pierwszego – jak podkreśla – drukowanego polskiego ciągłego tekstu medycznego” (s. 10 Autoreferatu – Zał. nr 2).

Efektom tych badań jest licząca 1195 ss. poświęcona *Słownictwu medycznemu Falimirza* dwutomowa monografia opisująca *Początki polskiej renesansowej terminologii medycznej* (t. I, Warszawa 2005; ss. 487) oraz zawierająca *Słownik* (t. II, Warszawa 2006; ss. 708). Opracowaniem monograficznym jest także wydana przed doktoratem (w 1997 roku) publikacja poświęcona *Prasłowiańskiemu dziedzictwu leksykalnemu w polszczyźnie ogólnej (na podstawie Słownika prasłowiańskiego t. 1-7)*. Wymienione tu opracowania (poz. 1, 2, 3, hasło Monografie p. II B – Zał. nr 4) odzwierciedlają zdobyte na poziomie doktoratu i przed nim umiejętności, które habilitantka z sukcesem mogła pomnożyć i znacząco rozszerzyć w badaniach prowadzonych już samodzielnie, a ukierunkowanych na synonimię i jej funkcjonalność w terminologii.

W dorobku dr Lucyny Agnieszki Jankowiak znajdują się również 2 recenzje (poz. 1, 2, hasło Recenzje p. II A – Zał. nr 4) oraz hasła na litery: K, M, P (połowa), Š, T, U, V, Z, Ž opracowane do dotychczas niewydanego „Słownika gwarowego tzw. Słowniów kaszubskich”.

Większość z recenzowanego dorobku naukowego dr Lucyny Agnieszki Jankowiak, liczącego 27 tytułów, w tym 4 monografie autorskie (Zał. nr 4), opublikowana została po jej doktoracie (25 tytułów – w tym 3 monografie autorskie; 20 artykułów; 2 recenzje). Również zdecydowaną większość publikacji naukowych (26 tytułów) zaliczyć należy do autorskich. Współautorskim (praca z udziałem 50 %) pozostaje 1 artykuł, wydrukowany w 2012 roku. Pracą natomiast współautorską, świadczącą bezsprzecznie o cennej w działalności badawczej i twórczości naukowej umiejętności współpracy habilitantki z innymi badaczami i otwarcia na pracę zespołową, jest zespołowe przygotowanie (w latach 1996 – 2005) do druku „Słownika gwarowego tzw. Słowniów kaszubskich”.

Jak wynika z powyższego przeglądu, z konieczności zwięzłego, dotychczasowy dorobek naukowy habilitantki jest bogaty źródłowo, ustabilizowany tematycznie i metodologicznie. Przede wszystkim podkreślić w nim należy wartość szeregu prac z zakresu językoznawstwa historycznego – diachronicznego i synchronicznego. Poddając analizom zbiory leksykalne i zasoby leksykograficzne, traktuje je komplementarnie i kompleksowo; odwołuje się do uwarunkowań historycznych, kulturowych i społeczno-politycznych, jakie w dużej mierze miały wpływ na zasoby polszczyzny; wskazuje tym samym nowe konteksty badawcze. We wszystkich jej pracach widoczna jest bogata baza materiałowa, skrupulatne analizy, zestawienia liczbowe, tabelaryczne i statystyczne, stanowiące niepodważalną podstawę rzetelnego wyводу naukowego. Te cechy warsztatu naukowego sprawiają, że prace dr Lucyny Agnieszki Jankowiak stanowią wartość przyczyniającą się do rozwoju wiedzy

o polszczyźnie różnych epok, w tym medycznej – naukowej i profesjonalnej, a szczególnie doby nowopolskiej w jej zasobach terminologicznych.

Inne osiągnięcia naukowe, aktywność badawcza, popularyzatorska i organizacyjna, a także dydaktyczna. Dr Lucyna Agnieszka Jankowiak systematycznie i z rozwagą uczestniczy w językoznawczych sympozjach naukowych międzynarodowych i ogólnopolskich, wybierając spotkania o wysokim poziomie gwarantowanym przez odpowiedzialnych za nie organizatorów w renomowanych w zakresie językoznawstwa ośrodkach akademickich, jak UAM w Poznaniu, UMK w Toruniu czy Uniwersytet Szczeciński. Po doktoracie na konferencjach (w latach 2008 – 2014) wygłosiła 10 referatów, pozytywnie zrecenzowanych i zakwalifikowanych do druku (Załącznik nr 4 – p. II I). Podkreślić tu należy konferencje cykliczne, o wskazanej przez organizatorów tematyce, które wymieniłam, recenzując aktywność naukową, organizacyjno-naukową i wydawniczą. Habilitantka od listopada 2012 roku pracuje w zespole realizującym w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki grant Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (założony na lata 2012 – 2018) pt. „Słownik Bartłomieja z Bydgoszczy (z lat 1532 i 1544) – wersja polsko-łacińska”; od grudnia 2014 roku jest jego kierownikiem.

Doświadczenia naukowe i zdobywaną wiedzę habilitantka wykorzystuje w działalności popularyzatorskiej, czego odzwierciedleniem są wykłady dla uczniów szkół średnich w latach 2008 – 2009 (Załącznik nr 4 – p. III I), wykład pt. „Warsztat polonisty w badaniach nad terminologią medyczną” wygłoszony w grudniu 2012 roku na zebraniu Zakładu Historii Medycyny i Farmacji Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (p. V Autoreferatu), a także bezsprzecznie bez mała dziesięcioletnia praca (opisana tu wcześniej) na rzecz „Słownika gwarowego tzw. Słowińców kaszubskich”, którego wartości popularyzatorskiej i tym samym kulturowej – jak każdego opracowania o takim charakterze leksykograficznym – podważyć nie można. Działalności popularyzatorskiej służy zapewne i praca habilitantki (od 2012 roku) w sekretariacie Ogólnopolskich Nauczycielskich Warsztatów w Drodze. Dr Lucyna Agnieszka Jankowiak w latach 2007 – 2014 była członkiem Rady Naukowej Instytutu Sławistyki PAN, a w latach 2011 – 2014 jej sekretarzem. W latach zaś 2008 – 2012 działała w Radzie Pracowniczej tegoż Instytutu. Do prac na rzecz najbliższego środowiska należy też jej zaangażowanie widoczne od początku w poznańskiej placówce Instytutu Sławistyki PAN, w której przez kilka lat odpowiadała za bibliotekę podręczną, a od 2006 roku – za bieżące (drobne) sprawy finansowe (Załącznik nr 4 – p. Q).

Domeną działalności dr Lucyny Agnieszki Jankowiak (jako pracownika PAN) jest praca badawcza, której wyniki jednak oraz zdobywaną wiedzę należy popularyzować nie

tylko wydawniczo, ale również w kontaktach ze studentami, dlatego też z uznaniem podkreślam fakt aktywności dydaktycznej habilitantki, która w roku 2005 prowadziła indywidualne kursy języka polskiego, a w latach 2008/2009 oraz 2009/2010 realizowała zajęcia ze studentami Studium Doktoranckiego Instytutu Sławistyki PAN w formie konwersatorium na temat „Przydatności historii w badaniach naukowych” oraz wykładów poświęconych „Historii języka polskiego w świetle słownictwa” (Zał. nr 4 – p. III I).

Przedstawione wyżej informacje upoważniają mnie do stwierdzenia, że dr Lucyna Agnieszka Jankowiak spełnia wymagania w zakresie aktywności badawczej, popularyzatorskiej, a także organizacyjnej stawiane osobie ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego.

Wniosek końcowy. Dr Lucyna Agnieszka Jankowiak legitymuje się bogatym, rzetelnym i znaczącym dorobkiem naukowym z zakresu językoznawstwa historycznego, zwłaszcza leksykologii i leksykografii, w ramach których prowadzone prace wymagają nie tylko wiedzy językoznawczej badacza, ale i z zakresu historii, nauk o społeczeństwie czy kulturoznawstwa. Takie kwalifikacje naukowe habilitantka jako badacz samodzielny i doświadczony prezentuje. Jej naukowy warsztat charakteryzuje się wieloma cennymi i pożądanymi w wypadku badacza – naukowca cechami, do których jako najważniejsze zaliczam: solidne i bogate podstawy materiałowe oraz mocne osadzenie w literaturze naukowej, a także umiejętność pracy w zespole i kierowania nim. Habilitantka, wykorzystując możliwości, jakie daje jej działalność badawcza, angażuje się w procesy propagujące wiedzę w szeroko pojętym środowisku.

Uważam, iż osiągnięcia naukowo-badawcze, popularyzatorskie, a także organizacyjne dr Lucyny Agnieszki Jankowiak spełniają ustawowe wymogi w dziedzinie nauk humanistycznych przy ubieganiu się o stopień naukowy doktora habilitowanego (zgodnie z art. 16, art. 18a i art. 21 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. w brzmieniu zapisanym w ustawie z dnia 18 marca 2011 r.). Zwracam się zatem do Komisji Habilitacyjnej, a za jej pośrednictwem do Rady Naukowej Instytutu Sławistyki PAN z wnioskiem o nadanie dr Lucynie Agnieszce Jankowiak stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie językoznawstwo.

prof. dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska

Gorzów Wielkopolski, 14 października 2015 r.